

Ændringsforslag

til

Lovforslag nr. L 134 om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af forældreansvarsloven

(Behandling af retssager om forældremyndighed og tvangsfuldbyrdelse)

Af ministeren for familie- og forbrugeranliggender:

Ny paragraf

1) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

I lov nr. 554 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. (Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces) foretages følgende ændring:

1. I § 12 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. I sager efter retsplejelovens kapitel 42, hvor ansøgning om fri proces er modtaget inden den 1. oktober 2009, opfylder en ansøger, der er samlevende, uanset retsplejelovens § 325, stk. 4, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, tillige de økonomiske betingelser for fri proces, hvis ansøgerens eget indtægtgrundlag ikke overstiger indtægtsgrensen for enlige i retsplejelovens § 325, stk. 3, jf. stk. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9.«

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6.«

[Overgangsregel om fri proces i sager om ægteskab og forældremyndighed]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Lov nr. 554 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces), der trådte i kraft den 1. januar 2007, indebærer en samlet reform af reglerne om bl.a. fri proces, der bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene). Fri proces kan både efter de hidtidige regler og efter de regler, der netop er trådt i kraft, som udgangspunkt gives til en person, der skønnes at have rimelig grund til at føre proces, og som opfylder visse økonomiske betingelser. Ved afgørelsen af, om en person opfylder de økonomiske betingelser for fri proces, anvendes indtægtsgrænser, der reguleres årligt. For ægtefæller og ugifte samlevende foretages vurderingen efter den nævnte lovændring i 2005 i alle tilfælde på grundlag af parrets samlede indtægter, medmindre parret har modstridende interesser i sagen, jf. retsplejelovens § 325, stk. 4. De nye regler om fri proces gennemfører princippet om, at det for ægtefæller og ugifte samlevende som udgangspunkt er parrets samlede indtægter, der er afgørende for, om en af parterne opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces. (Baggrunden for dette ”husstandsprincip” er navnlig, at samliv i et parforhold antages generelt at indebære et sådant personligt og økonomisk fællesskab, at udfaldet af en retssag – herunder en retssag om ægteskab eller forældremyndighed – må antages at have betydning for begge). Ved den nævnte lovændring blev en særregel om fri proces i sager om ægteskab og forældremyndighed derfor ophævet. Efter denne regel skulle der i disse tilfælde alene lægges vægt på ansøgerens indtægt og ikke også på en eventuel ny ægtefælles eller samlevers indtægt. Ved lovforslag nr. L 133 om en forældreansvarslov foreslås bl.a. nye regler om fælles forældremyndighed, og hvis lovforslaget vedtages, bliver der mulighed for, at også forældre, der tidligere har mistet forældremyndigheden, vil kunne rette henvendelse til statsforvaltningerne efter de nye regler med henblik på at opnå fælles forældremyndighed, eventuelt gennem en dom. Det forventes, at der i de første par år efter lovens foreslåede ikrafttræden den 1. oktober 2007 vil blive rejst et betydeligt antal sager af forældre, der tidligere er frataget forældremyndigheden, jf. punkt 5 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 133. Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor en person efter de hidtidige regler kunne have fået fri proces til en sådan forældremyndighedssag, selv om han eller hun levede i et nyt samlivsforhold, men ikke kan få fri proces til en sag om forældremyndighed efter reglerne i den nye forældreansvarslov, fordi grundlaget for afgørelsen om fri proces nu er det samlevende pars samlede indtægter. Regeringen finder det rigtigst, at der i den forventede ”overgangsperiode” bliver mulighed for at få fri proces i alle forældremyndigheds- og ægteskabssager også i tilfælde, hvor ansøgeren alene opfylder de økonomiske betingelser efter de regler, der var gældende indtil 1. januar 2007. På denne baggrund foreslås det, at der indsættes en overgangsbestemmelse i lov nr. 554 af 24. juni 2005, hvorefter en person, der er samlevende, og som ansøger om fri proces til en sag efter retsplejelovens kapitel 42 (sager om ægteskab eller forældremyndighed), uanset om den pågældende opfylder betingelserne efter indtægtsgrænsen for samlevende i retsplejelovens § 325, stk. 4, skal anses for at opfylde de økonomiske betingelser for fri proces, hvis ansøgerens eget indtægtsgrundlag ikke overstiger indtægtsgrænsen for enlige i retsplejelovens § 325, stk. 3, jf. stk. 2. Det foreslås, at overgangsreg-

len skal gælde i 2 år. Reglen vil i givet fald have virkning fra den nye forældreansvarslovs og nærværende lovs foreslåede ikrafttræden den 1. oktober 2007 (jf. lovforslagets § 6, der medfører, at den foreslåede overgangsbestemmelse om fri proces i sager efter retsplejelovens kapitel 42 i givet fald også træder i kraft den 1. oktober 2007). Overgangsreglen vil således gælde for ansøgninger om fri proces til sager efter retsplejelovens kapitel 42, der er modtaget senest den 30. september 2009. Ansøgninger om fri proces, der modtages den 1. oktober 2009 eller senere, skal afgøres efter § 325, stk. 4, hvis ansøgeren er samlevende. Den foreslåede overgangsregel vil som nævnt i givet fald træde i kraft den 1. oktober 2007, hvilket indebærer, at ansøgninger om fri proces (i sager om ægteskab og forældremyndighed), som afgøres efter dette tidspunkt, skal afgøres efter overgangsreglen, selv om ansøgningen er modtaget før den 1. oktober 2007. Efter ændringsforslaget anses en person, der er samlevende, i den ovennævnte overgangsperiode således for at opfylde de økonomiske betingelser for fri proces til en sag om ægteskab og forældremyndighed, *enten* hvis parrets samlede indtægter ikke overstiger indtægtsgrænsen for samlevende (retsplejelovens § 325, stk. 4), *eller* hvis ansøgerens eget indtægtsgrundlag ikke overstiger indtægtsgrænsen for enlige (retsplejelovens § 325, stk. 3). Sidste led svarer som ovenfor nævnt til retsstillingen i disse sager indtil den 1. januar 2007. Samtidig sikres det med første led, at ingen som følge af den foreslåede overgangsregel vil kunne blive stillet ringere i forhold til de fri proces regler, der er trådt i kraft den 1. januar 2007. Den foreslåede overgangsbestemmelse vil i perioden frem til den 30. september 2009 i visse tilfælde medføre merudgifter for staten til fri proces. Samlet set vurderes forslaget dog ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser af betydning for det offentlige.